

1. UVOD

Psorijaza (lat.Psoriasis, grč. Psora-svrbež, iako preko 80% oboljelih ne osjeća ovaj simptom) spominje se još u antičkom periodu. Bolest je prvi put detaljno opisao Robert Vilan u Engleskoj početkom devetnaestog vijeka, ali je konačan vjerodostojan klinički opis dao bečki dermatolog Ferdinand Ritter von Herba (1816-1880. godine) i time odvojio psorijazu od lepre. Psorijaza je česta hronična rekurentna eritroskvamozna, inflamatorna dermatoza koja se karakteriše T limfocitima posredovanom inflamatornom reakcijom i posljedičnom epidermalnom hiperproliferacijom. Psorijaza predstavlja autoimunu bolest sa genetskom predispozicijom koja bitno narušava kvalitet života oboljelih. Poznato je da je stres kod osoba sa genetskom predispozicijom ima veliki uticaj na pojavu psorijaze, a isto tako i na broj recidiva i njihovu težinu. Kod znatnog broja oboljelih primjećeno je da stres utiče na pogoršanje kako psorijaze tako i drugih dermatoloških bolesti. Rezultati različitih studija pokazuju da procenat pacijenata oboljelih od psorijaze izloženih stresu varira od 37-78%. Stres se smatra glavnim uzrokom egzacerbacije psorijaze, tako da ga mnogi autori postavljaju iznad infekcija, trauma, lijekova, dijete i klimatskih faktora.

Studije su pokazale da faktor stresa ne utiče samo na ozbiljnost bolesti, broj recidiva i njihovu težinu nego i na ishod same terapije.

Jedna od najčešćih hroničnih kožnih bolesti je psorijaza, samim tim kao takva predstavlja veliki javnozdravstveni problem, iako tako nije prepoznata ni u medicinskoj i javnozdravstvenoj zajednici, a niti u javnosti. U svakodnevnom radu generacije dermatologa su suočene s ovom bolešću koja je jedna od najsloženijih bolesti u dermatovenerologiji.

Psorijaza ima veliki uticaj na kvalitet života oboljelog nagrđujući sam fizički izgled, međutim kao takva najsnažniji uticaj psihološko stanje oboljelog. Oboljelima kao i njihovim najbližim psorijaza je traumatično iskustvo. Oboljeli od psorijaze često se osjećaju izolirano, stigmatizirano, odbačeno i usamljeno. Psorijaza je vidljiva, jer u težim slučajevima prekriva velike površine kože, i oboljeli je nose kao svoju stigmju, oklop kojeg nikada ne mogu skinuti, za razliku od drugih bolesti. U našem društvu psorijaza je često povezana sa mitovima o nedostatku higijene i o zaraznosti te su oboljeli od psorijaze nepoželjno društvo kod frizera, u bazenu, banjama, u kozmetičkom salonu.

Kako se navodi u istraživanjima koja su provedena u Hrvatskoj, gotovo 50% oboljelih je doživjelo barem jednu situaciju u kojoj su se drugi ljudi očigledno trudili da ih ne dotaknu, oko 40% iskusilo je odbacivanje od drugih ljudi u socijalnim situacijama.

Sve navedeno govori u prilog da su oboljeli od psorijaze stigmatizirani, da se doživljavaju kao manje vrijedni zbog poteškoća s kožom, koja se doživljava kao najgora mana i nedostatak.

Cilj ovog rada je predočavanje bolesnicima i javnosti osnovnih karakteristika bolesti i uzroka njenog nastanka, razbijanje predrasuda i sticanje znanja kroz stručne informacije.

Takođe, važno je podsticanje i empatije prema oboljelima te psihološka senzibilizacija javnosti (u svakom smislu) na životne, svakodnevne probleme oboljelih od psorijaze.